

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seuranta edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Kokous #14

Aika: Tiistai 11.12.2018, kello 13.00–15.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Honka
Läsnä: Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Asikainen Anna-Rosa, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Atula Roosa, ympäristöministeriö
Blankett Penina, ympäristöministeriö
Haapala Henna, ympäristöministeriö
Lopian Ralf, maa- ja metsätalousministeriö
Myatt-Hirvonen Outi, ulkoministeriö
Niikkonen Kristiina, ympäristöministeriö
Nikula Liisa, Metsähallitus
Ruohonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus
Schulman Anna, maa- ja metsätalousministeriö
Pylvänäinen Marja, SYKE, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirja ja asialistan hyväksyminen

Kokouksen puheenjohtaja Marina von Weissenberg avasi kokouksen kello 13.00. Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi. Kokouksen #13 (22.10.2018) pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

2. CBD COP 14 -sopimuksen ja pöytäkirjojen osapuolikokousten tulokset 7.–29.11.2018, Sharm El-Sheikh Egypti – Marina von Weissenberg, YM
<https://www.cbd.int/conferences/2018>

'Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen torjunta Suomessa ja maailmalla – COP 14 -kokouksen tulokset pähkinänkuoressa' (esitys jaettu).

Kokouksen tavoite oli 2020-tavoitteiden saavuttamisen kirittäminen. Korkeantason osuudessa tehtiin tiivis kaksisivuinen julistus "Investing in Biodiversity for People and Planet", jonka sisältöä ovat valtavirtaistaminen kaivosteollisuudessa, infrastruktuurissa ja tavarantuotannossa sekä terveystieteissä, mutta julistuksen sisältö jäi neuvottelujen edessä muun työn varjoon. Ministeri Tiilikainen oli estynyt osallistumasta korkean tason osuuteen flunssan takia joten Suomen Egyptin suurlähettiläs Laura Kansikas-Debraise hoiti tehtävät hänen puolesta mainiosti. Biodiversity & Business 7. Forum pidettiin samanaikaisesti osapuolikokouksen kanssa. Afrikan Summit oli ennen korkean tason osuutta ja oli Afrikan maille tärkeä kohtaamispaikka ja tekivät oman julistuksen elinympäristöjen hävittämisen estämiseksi.

Tärkeimpiä neuvotteluteemoja olivat 2020 jälkeiset tavoitteet, valtavirtaistaminen, elinympäristöjen tila, EBSA-alueiden vahvistaminen, geenivarojen sekvenssitietojen käytöstä sopiminen sekä pölyttäjäkadon torjunta. Meret aiheuttivat erimielisyyttä. EBSA-prosessista ei saatu päätöstä, alueista kyllä saatiin päätös, mutta ei siitä mitään tehdä. Keskustelu meni poliittiseksi. Merten suojelua koskevan päätöksen liite jäi hakasulkuihin.

Suomelle tärkeitä päätöksiä kohti vuotta 2020 ja COP-15 sekä Suomen EU-puheenjohtajuutta:

- Yhteensä tehtiin 37 päätöstä.
- Avoin työryhmä OEWG työstää uudet 2020 tavoitteet.

- Budjetti- ja resurssimobilisaatioasiat oli hankalat käsiteltävät. Suomi myönsi 50 000 € kehitysmaiden osallistumiselle CBD kokouksiin, mikä ei ole kiinteässä budjetissa.
- Geenivarojen sekvenssitietojen käytöstä sopiminen, terveys saatiin mukaan. Asetettiin tieteellistekninen ryhmä (AHTEG). Synteettinen biologia. Uusissa biotekniikoissa päästiin konkreettisiin asioihin, geeniajurit ja genomeditointi ovat nyt mukana synteettisessä biologiassa.
- Pölyttäjäkadon torjunta, tehtiin päätös, asia oli esillä myös korkean tason osuudessa. Suomen kansallinen strategia pölyttäjäkadon torjumiseksi pitää laatia.
- Muut tehokkaat suojelutoimet (OECM)
- Alkuperäiskansojen perinnetieto, terminologia ja ohjeita

Japanissa vuonna 2010 sovituista 20 Aichi-tavoitteissa on edistytty, mutta ei riittävästi. Ilmastonmuutos lisää paineita pohjoisilla alueilla. Nyt haetaan sitoutumisia ja lupauksia. Suomi mukaan jakamaan hyviä kokemuksia tavoitteiden 11 (suojelualueet) ja 15 (ennallistaminen) toteuttamisessa.

Suomen toimenpiteitä ovat strategia ja toimintaohjelma, Natura 2000 toimeenpano (PAF-arvio on tekeillä toimenpiteistä, mitä maksaa ja mistä rahoitus), METSO, luontotyyppien ja lajien uhanalaisuusarvioinnit sekä lajisuojelun toimintaohjelma.

Jatkossa olemassa olevien ratkaisujen käyttöönotto, kuten METSO:n laajennus, B & B työn vahvistaminen, lieventämishierarkia, luonnonarvopankki, ekologinen kompensatio, vääristävien tukien poisto ja rahoituksen kohdistaminen, viestintä ja ympäristökasvatus sekä ympäristötiedon ja tietoisuuden lisääminen.

Globaalit kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t) ohjaavat työtä. Niistä monet liittyvät luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.

EU:n koordinaatio toimi hyvin ja Itävalta toimi hyvin EU:n puheenjohtajanaan. Suomen valtuuskunnalla oli hyvä henki ja se toimi hyvin. Paljon hyviä puheenvuoroja pidettiin 2020 jälkeisten tavoitteiden määrittelyjen käynnistämiseksi. Matkaraportti on valmiina ennen joulua 21.12.2019. Valtuuskunnan debriefing-kokous. pidetään 9.1.2019.

Marina esitteli myös *'Biodiversiteettisopimus ja Suomi'* -kalvot (jaettu)

3. Ramsar-sopimuksen 13. osapuolikokouksen tulokset, 21.–29.10.2018, Dubai Yhdistyneet arabiemiirikunnat – Kristiina Niikkonen, YM

<https://www.ramsar.org/event/13th-meeting-of-the-conference-of-the-parties> (esitys jaettu)

Ramsar-sopimuksella on 170 osapuolta ja kohteita on 2 334, joista Suomessa sijaitsee 47. Kokouksessa Suomen delegaatiossa olivat Kristiina Niikkonen YM sekä Jari Ilmonen, Heli Suurkuukka ja Sanna-Kaisa Juvonen MH Luontopalveluista. Euroopan edustajat valittiin pysyvään komiteaan vuosiksi 2019–2021: Yhdistynyt kuningaskunta, Ruotsi, Armenia ja Azerbaidzan, ja varalle Itävalta, Viro, Venäjä ja Ukraina).

Niikkonen esitteli Global Wetland Outlookin 2018 tulokset ja suositukset. Katso esitys.

Koko raportti luettavissa täältä:

https://static1.squarespace.com/static/5b256c78e17ba335ea89fe1f/t/5b9ffd2e0e2e7277f629eb8f/1537211739585/RAMSAR+GWO_ENGLISH_WEB.pdf

Ramsar-kaupunkeja on perusteilla. Haku on meneillään Wetland city accreditation of the Ramsar Convention, ja on määritelty politiikan periaatteet sekä käytännön kriteerit. Kandidaatteina on useita kaupunkeja Aasiasta (Kiina, Sri Lanka, Korea), Euroopasta (Ranska, Unkari) ja Afrikasta (Madagaskar, Tunisia). <https://www.ramsar.org/wetland-city-accreditation-candidates>

Ramsar jatkaa budjetilla, joka on 5 milj. CHF vuositasolla kaudella 2019–2021.

Kokouksessa päätettiin toiminnan tehostamisesta mm. tehokkuustyöryhmän perustamisesta ja tehostomien työryhmien lakkauttamisesta. Tehtiin myös päätös alueellisista verkostoista ja niille allokoitiin myös rahoitusta. Päätettiin myös tieteellis-teknisen toiminnan prioriteeteista. Perustetaan uusi STRP-paneeli (Scientific and Technical Review Panel) toimimaan back-to-back Pysyvän komitean kanssa. Maat voivat ehdottaa jäseniä. STRP:llä on temaattiset työohjelman aiheet.

Ilmastonmuutokseen liittyvissä päätöksissä tehtiin läpimurto, kun 25 päätöksiä meni viisi päätöstä läpi yhdestä teemasta. Lisäksi maatalousalueiden kosteikoista saatiin yhteisymmärrys. Saatiin päätös arktisista ja sub-arktisista kosteikoista, mutta antarktinen alue jätettiin pois. Saatiin myös päätös näkyvyydestä ja synergioista. Ramsar-sopimus täyttää 50 vuotta 2.2.2021, jolloin toivotaan erityisesti näkyvyyttä sopimukselle. Näiden lisäksi tehtiin muita päätöksiä.

4. Bernin sopimuksen 38. pysyvän komitean kokous 27.–30.11.2018, Strasbourg Ranska – Olli Ojala, YM
<https://www.coe.int/en/web/bern-convention/bern-convention-institutions-meetings-2018/>

Ojala kertoi, että Bernin sopimuksen pysyvän komitean kokouksessa oli budjettiasiat esillä. EU-neuvoston oma rahoitus oli myös esillä. Sopimuksen puheenjohtaja vaihtui, uusi on Jana Durkosova Slovakiasta. Päätettiin perustaa ns. intersession group ennen seuraavaa kokousta. Suomi koordinoi EU-kantoja puheenjohtajanaan 39. pysyvän kokouksen kokouksessa.

Keskustelussa oli suden ja valkoposkivanhan siirto tiukasti suojeltujen lajien liitteestä metsästettävien liitteeseen. Molemmat lajit ovat kiinnostavia Suomelle, ja ne on suojeltu myös EU:n luontodirektiivissä,

EU-kanta oli, että valkoposkivanhi voitaisiin siirtää. Kokouksessa tuli kiire, ja molempien lajien piti mennä samalla päätettäväksi, mutta sudelle ei saatu EU-kantaa, joten molemmat lajit otettiin lopulta pois neuvoston esityslistalta. Näin ollen EU:lla ei ollut lainkaan kantaa näistä. Komissio totesi, että jos äänestetään, niin EU pidättäytyy äänestämästä (EU:lla on 28 ääntä). Keskustelu aiheesta jäi vähäiseksi. Sveitsi ei tuo sutta ensi kerralla käsittelyyn, mutta Norja varmaankin tuo valkoposkivanhan uudelleen. EU voi suojella tiukemmin kuin Bernin sopimus edellyttää. Muita käsiteltyjä lajeja ja asioita olivat sammen suojelusuunnitelma, suurpedot ja lintujen laiton tappaminen.

Yhdistyneet kuningaskunnat on sanonut, että heille Bernin sopimus on tärkeä. Jos Brexit jää voimaan, he noudattavat jatkossakin EU-lainsäädäntöä. Jos tulee sopimukseton tila, niin silloin UK hoitaa asian Emerald network:in kautta.

Jäsenmaksuista todettiin, että Bernin ja Ramsarin sopimuksilla on vapaaehtoiset jäsenmaksut ja haasteita on. Joissakin kv-sopimuksissa on niin, että jos on jäsenmaksut maksamatta, niin ei esim. voi äänestää tai osallistua päätöksentekoon ns. byrooseen.

3.–6.12.2019 on seuraava Bernin sopimuksen pysyvän komitean kokous. Tuolloin Suomi on EU:n puheenjohtajamaa. Bernin sopimus täyttää ensi vuonna 40 vuotta. On keskusteltu myös siitä, miten Bernin sopimus voisi olla aktiivinen Post 2020 -työssä.

Todettiin, että Expert group on Biodiversity and Climate Change yhteiskokous pidetään syksyllä 2019.

5. AEWA:n 7. pysyvän komitean kokous 4.–8.12.2018, Durban Etelä-Afrikka – Esko Hyvärinen, YM
<https://www.unep-awa.org/en/news/awa-mop7-%E2%80%93-durban-south-africa-%E2%80%93-4-8-december-2018>

Asia siirrettiin käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen.

6. 6. maaraportin tilanne – Marina von Weissenberg, YM
<https://www.luonnontila.fi/toimintaohjelma/esittely>

Maaraportin tilanteesta todettiin, että kansainvälisiin asioihin liittyvät toimenpiteet on käsitelty ja ovat kunnossa, ja että käännoistyö pitää saada alkuun pikaisesti. Ympäristöministeriö hankkii kääntäjän. Pyydettiin ilmoittamaan Marinalle mahdollisista hyvistä alan sanaston tuntevista kääntäjistä. Tavoitteena on, että maaraportti on valmis 3.3.2019.

7. Mahdolliset muut asiat

Ralf Lopian MMM kertoi tulevasta kansainvälisestä kasvinterveysvuodesta 2020. Suomen aloitteesta vietettävä vuosi hyväksytään lopullisesti YKn yleiskokouksessa 20.12. Asia oli esillä myös CBD COP-osapuolikokouksessa. Sovittiin, että Ralf Lopian pitää esityksen teemavuoden tavoitteista seuraavassa kokouksessa. Korostettiin, että organisaatioiden viestintävastaavat ovat aktiivisia kyseisen vuoden viestinnässä. 2020 on lisäksi biodiversiteettivuosisikymmenen viimeinen vuosi.

8. Seuraavat kokoukset ja kokouksen päättäminen

Seuraavat kokousajat:

tiistai 22.1.2019 kello 13–15 ympäristöministeriö

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 14.45.

Puheenjohtaja

Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteeri

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteeri ja pysyvät asiantuntijat.